

Θεσσαλονίκη: 09-04-2013

Αριθμ. πρωτ: 208

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Ταχ. Δ/ση : Βενιζέλου 64
Τ.Κ. : 546 31, ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
Τηλ. : 2310-221726
Φαξ : 2310-265468
Ιστοσελίδα : www.geotee-kma.gr
E-mail : geotekma@otenet.gr

Προς:

Τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και
Τροφίμων κ. Αθανάσιο Τσαυτάρη

Κοιν.:

Ως Πίνακας Διανομής

Θέμα: «Άμεσος κίνδυνος για τη δημόσια υγεία, το περιβάλλον και την αγροτική ανάπτυξη της χώρας από πιθανή υιοθέτηση της κατάργησης της αδειοδότησης και της μερικής απασχόλησης γεωτεχνικού στην εμπορία λιπασμάτων και στην παραγωγή και εμπορία πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργούμενων φυτικών ειδών»

Αξιότιμε κ. Υπουργέ,

η χρήση των λιπασμάτων συνέβαλλε τα μέγιστα στην «πράσινη επανάσταση» του 20ου αιώνα και κατέστησε δυνατή τη σύγχρονη επισιτιστική επάρκεια παρά την πρωτόγνωρη αύξηση του παγκόσμιου πληθυσμού. Η χρήση των λιπασμάτων, όμως, αλλά και κάθε αγροχημικού, όπως γνωρίζετε, δεν είναι ακίνδυνη και χωρίς παρενέργειες για τον άνθρωπο ή το περιβάλλον και θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις αρχές της Εδαφολογίας και της επιστήμης της Θρέψης των Φυτών.

Η νιτρορύπανση των υπόγειων υδάτων από την αλόγιστη χρήση των αζωτούχων λιπασμάτων, που παρατηρείται και στην χώρα μας, είναι επικίνδυνη για την πρόκληση μεθαιμινοσφαιρίας σε βρέφη, αποβολών σε έμβρυα και σχηματισμού νιτροζαμινών που είναι από τις πιο γνωστές καρκινογόνες χημικές ουσίες. Η νιτρορύπανση μαζί με τη ρύπανση από τα φωσφορικά λιπάσματα και τα απορρυπαντικά προκαλεί, επίσης, το φαινόμενο του «ευτροφισμού» στις λίμνες και στα παράκτια ύδατα του Βορείου Αιγαίου με καταστροφικές συνέπειες για κάθε μορφή ζωής μέσα στο νερό. Αλλά και η λίπανση με τα λεγόμενα «ιχνοστοιχεία» (θρεπτικά στοιχεία που είναι απαραίτητα σε πολύ μικρές ποσότητες) είναι σημαντική για τη δημόσια υγεία, καθώς, για παράδειγμα, η έλλειψη του μολυβδαινίου από το έδαφος έχει συσχετισθεί με τη σημαντική (100 φορές περισσότερο) αύξηση της πιθανότητας εμφάνισης καρκίνου του οισοφάγου (περιοχή Linxian, Κίνα).

Σήμερα, που η παγκόσμια κοινότητα στρέφεται στη θεραπευτική διατροφή και ανακαλύπτει ξανά τη σοφία του Ιπποκράτη που είπε «*κάνε την τροφή το φάρμακό σου και το φάρμακό σου την τροφή σου*», η ορθολογική λίπανση των καλλιεργειών για την αειφορική παραγωγή ασφαλών, υγιεινών και ποιοτικών αγροτικών προϊόντων είναι επίκαιρη όσο ποτέ. Ειδικότερα για την Ελλάδα, που το συγκριτικό της πλεονέκτημα

είναι η ποιότητα και η μοναδικότητα των προϊόντων της, η ορθολογική λίπανση-θρέψη των καλλιεργειών θα πρέπει να αποτελέσει **πρώτη προτεραιότητα** για την Πολιτεία, αφού η λίπανση-θρέψη μαζί με το κλίμα και το γενετικό υλικό καθορίζει όχι μόνο την ποσοτική παραγωγή, αλλά και το χρώμα, το άρωμα, τη γεύση, την υφή, τη χημική σύσταση, την ευπάθεια σε ασθένειες, τη διατηρησιμότητα και εν τέλει τη μοναδικότητα των προϊόντων της Ελληνικής Γης.

Δυστυχώς, όμως, η κατάσταση στην Ελλάδα του 2013 σε σχέση με τη λίπανση-θρέψη των καλλιεργειών είναι πολύ μακριά από την ιδανική. Η Ελλάδα δεν έχει εδαφολογικούς χάρτες για το μεγαλύτερο τμήμα της χώρας (τη στιγμή που γειτονικές χώρες διαθέτουν παρόμοιους χάρτες για το σύνολο της επικράτειάς τους), ενώ το αγροτικό ανθρώπινο δυναμικό είναι ανεκπαιδευτο (σύμφωνα με στοιχεία του ΥΠΑΑΤ το 14,3 % δεν έχει απολυτήριο δημοτικού, 69,5 % είναι οι απόφοιτοι δημοτικού, 15 % είναι οι απόφοιτοι γυμνασίου ή λυκείου και μόλις το 1,2 % είναι απόφοιτοι ΑΕΙ ή ΤΕΙ) και δεν έχει κατανοήσει σε σημαντικό βαθμό την αναγκαιότητα και τη χρησιμότητα της διενέργειας εδαφολογικών και φυλλοδιαγνωστικών αναλύσεων για τον καθορισμό της άριστης λίπανσης. Με αυτά τα δεδομένα, η ανεξέλεγκτη εφαρμογή λιπασμάτων στις καλλιέργειες, χωρίς γνώση των πραγματικών αναγκών του φυτού, οδηγεί σε αύξηση του κόστους παραγωγής, καθώς η πώληση λιπασμάτων καταλήγει μία καθαρά εμπορική συναλλαγή με σκοπό τη μεγιστοποίηση του κέρδους των σημείων πώλησης. Η γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας παρότι είναι μη ανανεώσιμος φυσικός πόρος σε ανεπάρκεια που προστατεύεται από το άρθρο 24, παρ. 1 του Συντάγματος (υπ' αριθμ. 3698/2000 αποφ. Ε' Τμήματος του ΣτΕ), στην πράξη δεν προστατεύεται στη χώρα μας ούτε από την αλλαγή χρήσης της, ούτε από την κακή γεωργική χρήση της (πλείστα τα παραδείγματα της γόνιμης γεωργικής γης των θερμοκηπίων που κατέστη αλατούχος και ακατάλληλη από την υπερβολική χρήση των λιπασμάτων). Αλλά και τα προβληματικά εδάφη (όξινα, αλκαλιωμένα, αλατούχα κ.α.) χρήζουν ιδιαίτερης επιστημονικής παρακολούθησης για να βελτιωθούν οι φυσικοχημικές τους ιδιότητες και να καταστούν παραγωγικά.

Αξιότιμε κ. Υπουργέ,

στην Ελλάδα μας με το έντονο ανάγλυφο, την ποικιλομορφία των μικροκλιμάτων και την εναλλαγή των τοπίων έχει αναπτυχθεί μία από τις πλουσιότερες βιοποικιλότητες στον κόσμο, αποτελούμενη από 6.300 περίπου φυτικά είδη και υποείδη, εκ των οποίων 1.000 περίπου είναι ενδημικά (μοναδικά) στη χώρα μας. Αυτός είναι ίσως ο μεγαλύτερος φυσικός πλούτος της πατρίδας μας και προκαλεί κάθε χρόνο πολλές ερευνητικές αποστολές από όλο τον κόσμο για να τον εξερευνήσουν. Και πάλι, όμως, είμαστε κατώτεροι των περιστάσεων, καθώς η μοναδική Ελληνική Τράπεζα Γενετικού Υλικού που λειτουργεί στο Κέντρο Γεωργικής Έρευνας Βόρειας Ελλάδας και η οποία διατηρεί εκτός τόπου (ex situ), δηλαδή μακριά από το φυσικό τους περιβάλλον, περίπου 10.500 εντόπιες ποικιλίες και άγρια συγγενή είδη, είναι διαρκώς υποχρηματοδοτούμενη και σοβαρά υποστελεχωμένη. Παράλληλα, η προσπάθεια βελτίωσης των ελληνικών ποικιλιών καλλιεργούμενων φυτών που συνέβαλε σημαντικά στην εντυπωσιακή αγροτική ανάπτυξη της Ελλάδας κατά την περίοδο 1950 – 1980, έχει σχεδόν σταματήσει τις τελευταίες δύο δεκαετίες, ενώ η γενετική διάβρωση του εντόπιου αβελτίωτου γενετικού υλικού της χώρας υπήρξε δραματική κατά την ίδια περίοδο.

Επιπροσθέτως, η παραγωγή και διακίνηση πιστοποιημένου σπόρου, η οποία έλαβε μεγάλες διαστάσεις στην περίπτωση του σκληρού σταριού εξαιτίας της ευρωπαϊκής επιδότησης, δεν γίνεται χωρίς στρεβλώσεις και παραφωνίες, γεγονός που έχει επίπτωση στην αξιοπιστία του Ελληνικού συστήματος σποροπαραγωγής στη συνείδηση του μέσου αγρότη. Κι όλα αυτά συμβαίνουν όταν η παγκόσμια κοινότητα κατακλύζεται από γενετικώς τροποποιημένα φυτά και ταυτόχρονα υπάρχει μεγάλος κίνδυνος, εάν δεν εφαρμοσθεί ένα αξιόπιστο σύστημα παραγωγής και διακίνησης πολλαπλασιαστικού υλικού, να αλλοιωθεί και συνεπώς να αμφισβητηθεί το γενετικό υλικό το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα των Ελληνικών Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ). Εάν δε διασφαλίσουμε την πιστότητα και αυθεντικότητα του γενετικού υλικού των ΠΟΠ, τα οποία μόνο για την φυτική παραγωγή αριθμούνται στην Ελλάδα σε εβδομήντα έξι (76), θα έχουμε καταφέρει από μόνοι μας καίριο πλήγμα στη «ναυαρχίδα» των εξαγωγών των αγροτικών μας προϊόντων.

Κι ενώ θα έπρεπε να αναληφθούν σημαντικές και επείγουσες νομοθετικές πρωτοβουλίες από το Υπουργείο σας για την αλλαγή των κακώς κειμένων στο χώρο της λίπανσης-θρέψης των καλλιεργειών και της διαχείρισης του γενετικού υλικού, μια πρόσφατη, **κατά τη γνώμη μας αδόκιμη ως προς το γεωτεχνικό επιστημονικό τμήμα της και κατά συνέπεια αντιφατική ως προς τα πορίσματά της, γνωμοδότηση της Επιτροπής Ανταγωνισμού** κινδυνεύει να καταργήσει τη μόνη ασφαλιστική δικλείδα που υπάρχει σήμερα στο χώρο της εμπορίας των λιπασμάτων και της παραγωγής και διακίνησης του πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργούμενων φυτικών ειδών και αφορά στη σχετική αδειοδότηση και στην πλήρη απασχόληση του υπεύθυνου επιστήμονα. Συγκεκριμένα, η πρόσφατη γνωμοδότηση της Επιτροπής Ανταγωνισμού (υπ' αριθμ. 19/VI/2012/12, ΦΕΚ 3114 Β' 2012) σε σχετικό ερώτημα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την εξαίρεση από τις διατάξεις του ν. 3919/2011 (ΦΕΚ Α' 32) του καθεστώτος αδειοδοτήσεων της εμπορίας και της παραγωγής πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργούμενων φυτικών ειδών και της εμπορίας λιπασμάτων, **ζήτησε την αντικατάσταση των ανωτέρω αδειοδοτήσεων με προηγούμενη αναγγελία και τη θέσπιση της μερικής απασχόλησης του υπεύθυνου επιστήμονα.**

Πιστεύουμε ότι η ως άνω γνωμοδότηση είναι **αδόκιμη** ως προς το γεωτεχνικό επιστημονικό τμήμα της επειδή παρότι γίνεται αναφορά σε επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, από το κείμενο γίνεται αντιληπτό ότι δεν έχει κατανοηθεί πλήρως το εύρος και το βάθος των επιπτώσεων από τη χρήση των λιπασμάτων ή του πολλαπλασιαστικού υλικού τόσο ως προς την προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος, όσο και ως προς την οικονομικότητα της αγροτικής μας παραγωγής. Η εν λόγω γνωμοδότηση είναι και **αντιφατική** ως προς τα πορίσματά της επειδή επιτρέπει τη μερική απουσία του υπεύθυνου επιστήμονα για ένα θέμα επιτακτικού δημόσιου συμφέροντος (δηλαδή τα μισά λιπάσματα ή πολλαπλασιαστικό υλικό θα μπορούν να πωλούνται χωρίς καμία υπεύθυνη πληροφόρηση ή ενημέρωση και να παράγονται χωρίς την αρμόδια παρακολούθηση). **Η πιθανή θέσπιση της μερικής απασχόλησης του γεωτεχνικού αποτελεί «ναρκοθέτηση» της αναπτυξιακής προσπάθειας της αγροτικής παραγωγής, καθώς η διασφάλιση της ποιότητας και της ποσότητας των Ελληνικών προϊόντων είναι αδύνατη χωρίς την κατάλληλη επιστημονική γνώση, ενώ παράλληλα εγκυμονεί μέγιστους κίνδυνος για τη δημόσια υγεία, το περιβάλλον και τις εξαγωγές.**

Αξιότιμε κ. Υπουργέ,

το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας δεν είναι άμοιρο ευθυνών για τις δυσλειτουργίες και τις ανεπάρκειες του σημερινού συστήματος αγροτικής παραγωγής, αλλά είναι αλήθεια, επίσης, ότι κατά την εποχή των «παχιών αγελάδων» της επιδότησης, της εισαγωγής και της υπερκατανάλωσης, οι διαρκείς εκκλήσεις του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. για την ανασυγκρότηση της πρωτογενούς παραγωγής της χώρας ήταν «φωνή βοώντος εν τη ερήμω».

Σήμερα, ανταποκρινόμενοι στις ευθύνες μας κατά την κρίσιμη αυτή περίοδο της σύγχρονης ιστορίας μας, επιθυμούμε να επιτελέσουμε αποτελεσματικά το θεσμικό μας ρόλο τόσο ως σύμβουλοι της Κυβέρνησης, όσο και ως ο υπεύθυνος φορέας για την τήρηση από τα μέλη μας των κανόνων της επιστημονικής δεοντολογίας, ασκώντας και πειθαρχική εξουσία σ' αυτά (άρθρο 2, παρ. 2, εδ. η' του ν. 1474/84, ΦΕΚ Α' 128).

Προτείνουμε, συνεπώς, αντί της χαλάρωσης της υπάρχουσας διαδικασίας, με προφανείς δυσμενείς επιπτώσεις στη δημόσια υγεία, στο περιβάλλον και στην αγροτική παραγωγή, τη θεσμοθέτηση της αδειοδότησης των υπεύθυνων επιστημόνων για την εμπορία των λιπασμάτων και για την παραγωγή και εμπορία του πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργούμενων φυτικών ειδών **μέσα από ένα σύστημα εξειδικευμένης επιμόρφωσης και αξιολόγησης** που θα μπορούσε να εφαρμόσει ως αδειοδοτούσα αρχή το Επιμελητήριό μας. **Η χορήγηση της άδειας σε όσους πιστοποιημένα είναι ικανοί για την εκτέλεση των ανωτέρω κρίσιμων έργων για την αγροτική ανάπτυξη της χώρας, θα πρέπει να συνοδεύεται από αυστηρούς και αναβαθμισμένους ελέγχους κατά το στάδιο λειτουργίας των επιχειρήσεών τους, οι οποίοι θα διενεργούνται από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου σας (ΚΕΠΠΥΕΛ), αλλά και από τη θεσμοθέτηση της δυνατότητας προσωρινής ή οριστικής αφαίρεσης της άδειας για λόγους δημοσίου συμφέροντος.** Η απαραίτητη ανωτέρω διαδικασία εγγύησης των προσφερομένων γεωτεχνικών υπηρεσιών σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υποκατασταθεί από την προτεινόμενη από την Επιτροπή Ανταγωνισμού απλή επιβεβαίωση υπάρξεως κάποιου τίτλου σπουδών και μάλιστα όταν ο υπεύθυνος επιστήμονας, μερικώς μόνο, απασχολείται με το αντικείμενο αυτό. Επιπροσθέτως, υιοθετώντας τη λογική της Επιτροπής Ανταγωνισμού θα καταργηθεί κάθε έννοια υγιούς ανταγωνισμού, καθώς οι υπηρεσίες που θα προσφέρουν οι επιχειρήσεις θα είναι εντελώς διαφορετικές (μερική ή μόνιμη παρουσία υπευθύνου επιστήμονα), με διαφορετικά λειτουργικά κόστη και λογική λειτουργίας, με αποτέλεσμα ο αγρότης – πελάτης να παραπλανιέται και να μην απολαμβάνει υψηλό επίπεδο παρεχόμενων υπηρεσιών.

Προτείνουμε, επίσης, τη **θεσμοθέτηση της υποχρεωτικής διενέργειας εδαφολογικής ανάλυσης ανά πενταετία για τους επαγγελματίες αγρότες, αλλά και της επιπλέον φυλλοδιαγνωστικής ανάλυσης** για συγκεκριμένες δυναμικές καλλιέργειες που θα ελέγχονται για την ύπαρξη και εφαρμογή τους από τους υπεύθυνους επιστήμονες των καταστημάτων εμπορίας λιπασμάτων. Το κόστος των ανωτέρω αναλύσεων είναι πολύ μικρό και θεμιτό εάν συγκριθεί με την εξοικονόμηση άσκοπων, άκαιρων και λανθασμένων εφαρμογών λίπανσης που ανεβάζουν σήμερα το κόστος παραγωγής συνεισφέροντας σημαντικά στο έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου των αγροχημικών που έφθασε το 2008 στο ύψος περίπου των 400.000.000 €. Η σημασία, όμως, της ορθολογικής λίπανσης των καλλιεργειών είναι **ανυπολόγιστη σε αξία** για τη δημόσια υγεία, το περιβάλλον και το αγροτικό μέλλον του τόπου.

Τέλος, είναι αυτονόητο, ότι σύμφωνα με το άρθρο 9, παρ. 2 του ν. 3919/2011 (ΦΕΚ Α'32) ορθώς διατηρείται μέχρι σήμερα η διαδικασία της επαγγελματικής αδειοδότησης των γεωτεχνικών επιστημόνων από το ΓΕΩΤ.Ε.Ε., οι οποίοι εκτός από τα ανωτέρω και άλλα εξειδικευμένα επιστημονικά αντικείμενα επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος (κτηνιατρεία, γεωργικά φάρμακα, υδατικοί πόροι κ.α.), λειτουργούν και ως μελετητές και εργολήπτες δημόσιων και ιδιωτικών έργων γεωτεχνικού αντικείμενου, όπως: πρασίνου, διαχείρισης φυσικών οικοσυστημάτων, γεωργικού και αστικού περιβάλλοντος, υδάτων, εδάφους, ορυκτών πόρων, βιοποικιλότητας χλωρίδας και πανίδας, γενετικού υλικού κ.α., αλλά και ως υπεύθυνοι επιστήμονες στη δημόσια διοίκηση.

Αξιότιμε κ. Υπουργέ,

παρακαλούμε για την προσωπική παρέμβασή σας, καθώς ως Γεωτεχνικός Καθηγητής (και μέλος του Περ. Παραρτήματος Κεντρικής Μακεδονίας) έχετε άριστη τεχνική γνώση του θέματος και μπορείτε να συμβάλλετε αποφασιστικά ώστε να επιλυθούν γρήγορα και αποτελεσματικά τα ανωτέρω εκτεθειμένα προβλήματα, για να «αλλάξει σελίδα» ο τόπος και να τεθεί σε υγιείς και στέρεες επιστημονικά βάσεις η νέα αγροτική ανάπτυξη της Ελλάδας, με την κινητοποίηση του προικισμένου επιστημονικού δυναμικού της χώρας. Είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση και πληροφόρηση.

Με τιμή,

Για τη Δ.Ε.

Ο Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

Δρ. Αθανάσιος Σαρόπουλος

Μάξιμος Πετρακάκης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

1. Πολιτικά Κόμματα της Βουλής των Ελλήνων
2. κ. Μάξιμο Χαρακόπουλο, Αναπληρωτή Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
3. κ. Μόσχο Κορασίδη, Γενικό Γραμματέα ΥΠΑΑΤ
4. κ. Δημήτριο Μελά, Γενικό Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διεθνών Σχέσεων ΥΠΑΑΤ
5. κ. Αθανάσιο Θεοχαρόπουλο, Ειδικό Γραμματέα Κοινοτικών Πόρων και Υποδομών ΥΠΑΑΤ
6. Δ.Σ. ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
7. Παραρτήματα ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
8. ΠΟΣΓ
9. ΠΟΓΕΔΥ
10. ΠΕΓΔΥ
11. ΠΕΔΔΥ
12. ΠΕΚΔΥ
13. ΠΣΙΔ
14. ΜΜΕ